

Būvniecības valsts kontroles birojs

IZMAIŅAS NORMATĪVĀJĀ REGULĒJUMĀ 2025./2026.

Būvniecības kontroles departamenta direktors,
Iestādes direktora vietnieks

Māris Demme

GALVENIE NORMATĪVO AKTU GROZĪJUMI 2025./2026. GADĀ:

Būvniecības likumā

MK 19.08.2014. noteikumos Nr. 500 «Vispārīgie būvnoteikumi»

MK 02.09.2014. noteikumos Nr. 529 «Ēku būvnoteikumi»

MK 09.05.2017. noteikumi Nr. 253 «Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi»

un citi jautājumi

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Būvniecības valsts
kontroles birojs

09.10.2025. grozījumi Būvniecības likumā

6.¹ pants. Būvniecības valsts kontroles biroja kompetence

(1) Likuma izpildei birojs:

1¹) pilda šajā likumā un citos būvniecības jomas normatīvajos aktos noteiktās būvvaldes funkcijas attiecībā uz:

a) tādu būvju būvniecību, **kas nepieciešamas valsts aizsardzībai vai nacionālās drošības interešu aizsardzībai un ko īsteno Aizsardzības ministrija vai tās padotības iestādes vai kapitālsabiedrības, kurās Aizsardzības ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja, vai kapitālsabiedrības, kurās minētās kapitālsabiedrības ieguvušas līdzdalību vai izšķirošo ietekmi, vai Nacionālie bruņotie spēki**

Būvniecības valsts
kontroles birojs

09.10.2025. grozījumi Būvniecības likumā

Būvnormatīvu prasības

9.¹ pants. Būvnormatīvu tehniskās prasības un atkāpes no tām

(1) Būvnormatīvos noteiktās tehniskās prasības ir kvantitatīvi vai kvalitatīvi izteikti sasniedzami lielumi, kuri nodrošina būves atbilstību būves būtiskajām vai citām prasībām. **Būvnormatīvos ir noteiktas minimālās tehniskās prasības.**

Būvniecības valsts
kontroles birojs

09.10.2025. grozījumi Būvniecības likumā

Precizēta būvspeciālista specialitāte

13.pants. Būvspeciālisti

(3) Patstāvīgās prakses tiesības būvniecības jomā reglamentētā profesijā var iegūt šādās specialitātēs:

1) **ģeotehniskā izpēte**;
(Iepriekš - inženierizpēte)

(5¹) Patstāvīgās prakses tiesības būvniecības jomā reglamentētā profesijā šā panta trešās daļas 1. punktā minētajā specialitātē ir personai, kas:

- 1) ieguvusi augstāko izglītību ģeoloģijas vai ģeotehnikas studiju programmā;
- 2) apguvusi patstāvīgai praksei nepieciešamās zināšanas un prasmes;
- 3) normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā saņēmusi būvprakses sertifikātu.

Pārejas noteikumi

32. Personas, kuras līdz 2025. gada 31. oktobrim ieguvušas patstāvīgās prakses tiesības inženierizpētes specialitātē, bet nav ieguvušas šā likuma 13. panta 5.¹ daļā noteikto izglītību ģeotehniskās izpētes specialitātē, **ir tiesīgas turpināt patstāvīgu praksi** ģeotehniskās izpētes specialitātē ar tām piešķirto sertifikātu inženierizpētes specialitātē.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

09.10.2025. grozījumi Būvniecības likumā

TNI norādīšana ierosinot būvniecības ieceri

14.pants. Būvniecības iecere

(1) Persona ierosina būvniecību, iesniedzot būvniecības informācijas sistēmā būvniecības ieceres īstenošanai nepieciešamos dokumentus un informāciju būvvaldei vai institūcijai, kura pilda būvvaldes funkcijas. Būvniecības ierosinātājs **būvniecības iesniegumā** norāda inženierbūvju īpašniekus vai tiesiskos valdītājus, no kuriem **nepieciešams saņemt tehniskos noteikumus**.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

09.10.2025. grozījumi Būvniecības likumā

Būvtāfele, ieceres vizuālais risinājums

14.panta (7) daļa Būvniecības ierosinātājam ir pienākums Ministru kabineta noteikumos paredzētajos gadījumos par saņemto būvatļauju informēt sabiedrību, izvietojot būvtāfeli zemes gabalā, kurā atļauta būvniecība. Būvtāfeli izvieto piecu dienu laikā no būvatļaujas spēkā stāšanās dienas. **Būvtāfele ir papildus sabiedrības informēšanas pasākums, būvtāfeles neesamība neietekmē termiņu, kādā trešās personas var iesniegt apstrīdējumu par būvatļauju vai pārsūdzēt to tiesā.** Šos termiņus nosaka šā likuma šā panta deviņtajā daļā noteiktajā kārtībā.

14.panta (7¹) daļa Būvtāfeli var neizvietot:

- 1) tādu būvju būvniecībai, **kas nepieciešamas valsts aizsardzībai vai nacionālās drošības interešu aizsardzībai** un ko īsteno Aizsardzības ministrija vai tās padotības iestādes vai kapitālsabiedrības, kurās Aizsardzības ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja, vai kapitālsabiedrības, kurās minētās kapitālsabiedrības ieguvušas līdzdalību vai izšķirošo ietekmi, vai Nacionālie bruņotie spēki;
- 2) Iekšlietu ministrijas vai tās padotības iestādes vajadzībām nepieciešamo **būvju būvniecībai**, kas pilnībā vai daļēji tiek veikta **valsts robežas joslā**, patrulēšanas joslā un robežzīmju uzraudzības joslā.

(6¹) Publikācijai Būvniecības informācijas sistēmā pievieno būvvaldei iesniegtās **būvniecības ieceres vizuālo risinājumu**, ja iecerēta ēkas būvniecība, **izņemot** šā likuma 6.¹ panta pirmās daļas 1.¹ punkta "a" apakšpunktā noteiktajā gadījumā.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

09.10.2025. grozījumi Būvniecības likumā

TEHNISKIE UN ĪPAŠIE NOTEIKUMI

14.² pants. Tehniskie un īpašie noteikumi

(2) Tehniskajos noteikumos **iekļauj tikai tādas prasības**, kas nepieciešamas **konkrētās būvniecības ieceres īstenošanai** un izriet no normatīvajiem aktiem.

(5) Tehnisko noteikumu derīguma termiņš **nevar būt mazāks par diviem gadiem**. Šo noteikumu derīguma termiņa laikā inženierbūvju īpašnieki vai tiesiskie valdītāji nav tiesīgi tos grozīt, izņemot gadījumu, kad to pieprasa būvniecības ierosinātājs.

(6) Valsts un pašvaldību institūciju tehniskajiem un īpašajiem noteikumiem derīguma termiņš **nevar būt mazāks par pieciem gadiem**.

(7) Saskaņojot būvprojektu, **piemēro tās materiālo tiesību normas, kas bija spēkā tehnisko noteikumu izdošanas brīdī**, ja vien normatīvajos aktos nav noteikts citādi.

(8) Ja būvniecības ieceres īstenošanai **ir veikts ietekmes uz vidi novērtējums** un paredzētā darbība ir akceptēta, būvniecības ieceres īstenošanai **nav nepieciešami atsevišķi tehniskie noteikumi...**

Būvniecības valsts
kontroles birojs

09.10.2025. grozījumi Būvniecības likumā

Publiskā apspriešana

14.³ pants. Būvniecības ieceres publiska apspriešana

- **Pašvaldība** saistošajos noteikumos **nosaka gadījumus**, kad **pirms būvatļaujas izdošanas vai paskaidrojuma raksta** akceptēšanas rīko sabiedrības līdzdalību, kā arī kritērijus sabiedriski nozīmīgām būvēm un sabiedriski nozīmīgiem publiskās ārtelpas risinājumiem;
- Būvniecības ieceres publisku apspriešanu **rīko sabiedriski nozīmīgo būvju un sabiedriski nozīmīgo publiskās ārtelpas risinājumu izveidošanai**;
- **Nerīko** militārajām un valsts robežas būvēm; teritorijai, kurai ir spēkā esošs detālplānojums (< 5 gadi); PR, ja netiek būtiski palielināts apjoms; PR 1.un2.grupas dzīvojamām mājām un palīgēkām; paziņojuma gadījumā;

Būvniecības valsts
kontroles birojs

09.10.2025. grozījumi Būvniecības likumā

Ārējie pazemes inženiertīkli

19.⁴ pants. Pazemes ārējo inženiertīklu novietojuma precizēšana dabā (stājas spēkā 01.04.2026.)

(1) Ārējo inženiertīklu īpašniekam vai valdītājam attiecībā uz pazemes ārējiem inženiertīkliem **ir pienākums informēt būvprojekta izstrādātāju par nepieciešamību precizēt pazemes ārējo inženiertīklu novietojumu dabā**, iegūstot aktuālos datus par faktisko ārējā inženiertīkla atrašanās vietu. Ja šajā likumā nav noteikts citādi, aktuālo pazemes ārējā inženiertīkla atrašanās vietas datu iegūšanu apmaksā ārējo inženiertīklu īpašnieks vai valdītājs, vienojoties par samaksas apmēru ar būvniecības ierosinātāju. Ja nevar vienoties attiecībā uz samaksas apmēru par pazemes ārējā inženiertīkla atrašanās vietas datu iegūšanu, ārējo inženiertīklu īpašniekam vai valdītājam ir pienākums sešu mēnešu laikā precizēt ārējā inženiertīkla atrašanās vietu.

(2) Priekšizpētes vai inženierizpētes procesā iegūtos precizētos datus par ārējo inženiertīklu novietojumu dabā nodod ārējo inženiertīklu īpašniekam vai valdītājam un reģistrācijai attiecīgajās informācijas sistēmās.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

09.10.2025. grozījumi Būvniecības likumā

Patvaļīga būvniecība

18.pants. Būvniecības kontrole

(2) **Patvaļīga būvniecība ir:**

- 1) būvdarbi, kas veikti bez atzīmes par projektēšanas nosacījumu vai būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi vai bez lēmuma par būvniecības ieceres akceptu gadījumos, kad attiecīgie lēmumi saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir nepieciešami;
- 2) būvdarbi, kas veikti **bez paziņojuma par būvniecību** iesniegšanas būvniecības informācijas sistēmā;
- 3) **būvdarbi, kas neatbilst materiālajām tiesību normām;**
- 4) būvdarbi, kas neatbilst būvprojektam;
- 5) būves vai tās daļas ekspluatācija neatbilstoši projektētajam lietošanas veidam.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

25.03.2025. grozījumi MK 19.08.2014.noteikumos Nr.500 «Vispārīgie būvnoteikumi»

Inženiertehniskie darbi

12.⁵ **Projektēšanas nosacījumu izpildes laikā** pēc tam, kad būvatļauja ir kļuvusi neapstrīdama, var uzsākt **inženiertehniskos darbus**, norādot būvniecības lietā informāciju par būvdarbu veicēju, ja šie **plānotie darbi neskar trešo personu tiesības vai ir saņemts šo personu saskaņojums**.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

25.03.2025. grozījumi MK 19.08.2014.noteikumos Nr.500 «Vispārīgie būvnoteikumi»

Būvniecības kārtas

12.⁶ **Jaunbūvējamas ēkas** gadījumā **ēkas daļu var paredzēt kā būves kārtu**, paredzot visus ēkas daļas pastāvīgai ekspluatācijai nepieciešamos risinājumus. Vienlaikus ar pirmo kārtu tiek pieņemtas ekspluatācijā **visas ēkas nesošās un norobežojošās konstrukcijas**, kā arī būves kārtai nepieciešamie iekšējo inženiertīklu **stāvvadi**. Turpmākās būvdarbu zonas nodala no ekspluatācijā pieņemtās ēkas daļas, būvprojektā paredzot pasākumus ekspluatācijā pieņemtās ēkas daļas drošai lietošanai. Jaunbūvējamas **divu vai vairāku stāvu dzīvojamās ēkas būvdarbi nav dalāmi pa kārtām**.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

25.03.2025. grozījumi MK 19.08.2014.noteikumos Nr.500 «Vispārīgie būvnoteikumi»

Projektēšanas uzdevums

18.² Līguma par projektēšanu neatņemama sastāvdaļa ir projektēšanas uzdevums, ievērojot Būvniecības likuma 19.¹ panta otro daļu.

18.³ **Projektēšanas uzdevumā norāda** projektējamās būves vai tās daļas **lietošanas veidu**, lietošanas **(ekspluatācijas) noteikumus** (tai skaitā plānoto ražošanas procesu, ja tāds ir paredzēts) un **sadalījumu kārtās** (ja nepieciešams), kā arī **prasības būvei**, tās inženiertehniskajam un citam aprīkojumam, apdarei un energoefektivitātei. Projektēšanas uzdevumā var ietvert arī citu informāciju, kas attiecas uz būvniecības ieceri (piemēram, **būvprojekta stadijas**, nepieciešamās **atkāpes** no būvnormatīvos noteiktajām prasībām vai alternatīvie risinājumi).

Būvniecības valsts
kontroles birojs

25.03.2025. grozījumi MK 19.08.2014.noteikumos Nr.500 «Vispārīgie būvnoteikumi»

Tehniskie noteikumi

27.¹ **Valsts un pašvaldību institūcijas** tehniskos un īpašos noteikumus būvniecības ieceres īstenošanai izdod **11 darbdienu laikā** pēc pieprasījuma saņemšanas. Tehnisko un īpašo noteikumu izdošanas termiņu var pagarināt saskaņā ar Administratīvā procesa likumu.

27.² **Inženierbūvju īpašnieki** vai tiesiskie valdītāji tehniskos noteikumus būvniecības ieceres īstenošanai izdod bez maksas **11 darbdienu laikā** pēc pieprasījuma saņemšanas. Sniedzot pamatojumu, tehnisko noteikumu izdošanas termiņu **var pagarināt līdz 20 darbdienām**.

27.³ **Valsts un pašvaldību institūcijas un inženierbūves īpašnieki** vai tiesiskie valdītāji **saskaņo būvprojektu** vai sniedz atteikumu to saskaņot saprātīgā termiņā, bet **ne ilgāk kā 15 darbdienu laikā** pēc būvprojekta saņemšanas. Sniedzot pamatojumu, būvprojekta saskaņošanas termiņu **var pagarināt līdz 20 darbdienām**. Valsts vides dienests ir tiesīgs izdarīt būvniecības informācijas sistēmā atzīmi, ka nepiedalīsies būvprojekta saskaņošanā, ja būvprojekta risinājumi no vides aizsardzības viedokļa nerada nozīmīgus riskus.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

25.03.2025. grozījumi MK 19.08.2014.noteikumos Nr.500 «Vispārīgie būvnoteikumi»

Tehniskie noteikumi

27.⁴ Inženierbūvju īpašnieki vai tiesiskie valdītāji atbilstoši kompetencei **nosaka konkrētas prasības** būves pieslēgšanai inženierbūvei, tās šķērsošanai vai pārcelšanai vai darbībām tās aizsargjoslā.

27.⁵ Inženierbūves īpašnieki vai tiesiskie valdītāji **nav tiesīgi pieprasīt maksu** par darbībām inženierbūvju aizsargjoslās, kā arī nav tiesīgi pieprasīt veikt darbības, kas nav tieši saistītas ar pieslēgšanos vai atslēgšanos no inženierbūvēm vai to šķērsošanu vai pārcelšanu, un nav tiesīgi prasīt maksu par izdoto tehnisko noteikumu izskaidrošanu vai precizēšanu.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

25.03.2025. grozījumi MK 19.08.2014.noteikumos Nr.500 «Vispārīgie būvnoteikumi»

Darba projekts

39.¹ **Darba projekta izstrādātājs ir uzskatāms par detalizācijas izstrādātāju** Būvniecības likuma 19.² panta piektās daļas izpratnē un, izstrādājot darba projektu, tas visu nepieciešamo informāciju iegūst patstāvīgi. Darba projektu izstrādā atbilstoši tehniskā projekta izstrādātāja (būvprojekta izstrādātāja) vai būvdarbu veicēja uzdevumam.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

25.03.2025. grozījumi MK 19.08.2014.noteikumos Nr.500 «Vispārīgie būvnoteikumi»

Izmaiņas būvprojektā

66. Izmaiņas būvprojektā var izdarīt, ievērojot Būvniecības likuma 16. panta 2.¹, 2.², 2.³, 2.⁴, 2.⁵ daļā vai 17. panta 2.¹ daļā minētos nosacījumus. **Izmaiņu izstrādātājs ir uzskatāms par būvprojekta izstrādātāju** Būvniecības likuma 1. panta 17. punkta izpratnē.

67. Izmaiņas būvprojektā ir veicamas, ievērojot visas tās prasības, kas attiecas uz būvprojekta izstrādi. Ja izmaiņas būvprojektā veic būvdarbu laikā, tās **papildus jāaskaņo ar būvdarbu veicēju un būvuzraudzības veicēju**. Ja izmaiņas nav jāaskaņo ar būvvaldi, **puses par tām var brīvi vienoties**, tai skaitā saskaņojot ar trešajām personām.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

25.03.2025. grozījumi MK 19.08.2014.noteikumos Nr.500 «Vispārīgie būvnoteikumi»

Atliktais būvvaldes saskaņojums būvprojekta izmaiņām

68.¹ Ja būvdarbu laikā būvniecības procesa dalībnieki vienojas par izmaiņām būvprojektā:

68.¹¹. **ceļu būvdarbu vai ārējo inženiertīklu būvdarbu** gadījumā būvdarbus var nepārtraukt būvē vai tās daļā, kuru skar izmaiņas, ja šo būvdarbu veikšanai izmainītajā daļā **nav nepieciešama zemes īpašnieka piekrišana** un izmaiņu būvprojekts **ir pievienots un apstiprināts būvniecības informācijas sistēmā** (ja būvniecības process noris, izmantojot būvniecības informācijas sistēmu). Šādu būvprojekta izmaiņu saskaņošanu ar būvvaldi būvniecības jomu regulējošos normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos **var atlikt līdz būves nodošanai ekspluatācijā;**

68.¹². visos citos gadījumos attiecīgos būvdarbus pārtrauc būvē vai tās daļā, kuru skar izmaiņas, līdz izmaiņu būvprojekta pievienošanai un apstiprināšanai būvniecības informācijas sistēmā (ja būvniecības process noris, izmantojot būvniecības informācijas sistēmu) un saskaņošanai ar būvvaldi būvniecības jomu regulējošos normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

25.03.2025. grozījumi MK 19.08.2014.noteikumos Nr.500 «Vispārīgie būvnoteikumi»

Izmaiņas būvprojektā

VBN 67.punkts (pusēm
vienojoties)

VBN 60.; 69.punkti (ar
būvekspertīzes atzinumu) *

BL 16.panta 2².punkts (ar
būvvaldes saskaņojumu) *

* - ja būve netiek ekspluatēta, ekspertīzi var atlikt līdz pieņemšanai ekspluatācijā

* - ceļu būvdarbu un ārējo inženiertīklu izbūves gadījumā var paredzēt būvvaldes saskaņojumu līdz pieņemšanai ekspluatācijā

Būvprojekta lapas revīzija iespaido būvniecības lietas būves datus

Būvniecības valsts
kontroles birojs

25.03.2025. grozījumi MK 19.08.2014.noteikumos Nr.500 «Vispārīgie būvnoteikumi»

Autoruzraudzība (**šobrīd**)

2.1. autoruzraudzība – kontrole, ko būvprojekta izstrādātājs veic pēc projektēšanas darbu pabeigšanas **līdz būves nodošanai ekspluatācijā**, lai nodrošinātu būves realizāciju atbilstoši būvprojektam;

105. Autoruzraudzību veic:

105.1. valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļiem;

105.2. ja būvniecības ierosinātājs ar būvprojekta izstrādātāju ir vienojušies par autoruzraudzības veikšanu.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

25.03.2025. grozījumi MK 19.08.2014.noteikumos Nr.500 «Vispārīgie būvnoteikumi»

Autoruzraudzība (no 01.06.2026)

105. Autoruzraudzību veic, ja tās nepieciešamību nosaka būvniecības ierosinātājs, izņemot šo noteikumu 105.1 punktā minētos gadījumus. Autoruzraudzības apjomu un tās veikšanas kārtību puses nosaka rakstiski noslēgtā līgumā.

105.¹¹ Autoruzraudzību obligāti veic šādām arhitektūras un būvkonstrukciju daļām:

105.¹¹ 1. valsts aizsargājamiem **kultūras pieminekļiem**;

105.¹¹ 2. **otrās un trešās grupas ēku jaunai būvniecībai vai pārbūvei pilsētībūvniecības pieminekļa teritorijā**, ja pārbūve skar fasādes risinājumus, izņemot viena vai divu dzīvokļu dzīvojamo ēku un palīgēku būvniecību;

105.¹¹ 3. **publiskai personai piederošai trešās grupas būvei**, ja būvniecībai nepieciešama būvatļauja:

105.¹¹ 3.1. jaunas ēkas būvniecībai, ēkas pārbūvei un restaurācijai;

105.¹¹ 3.2. inženierbūves ar publisku funkciju jaunai būvniecībai un pārbūvei.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

25.03.2025. grozījumi MK 19.08.2014.noteikumos Nr.500 «Vispārīgie būvnoteikumi»

Autoruzraudzība (no 01.06.2026)

105.² Autoruzraudzību var neveikt:

105.² 1. šo noteikumu 105.1 3. apakšpunktā norādītajām ēkām un būvēm, **ja būvprojekta izstrādātājs veic būvprojekta izstrādi līdz būves nodošanai ekspluatācijā** saskaņā ar šo noteikumu 26.¹ punktu. Būvniecības ierosinātais būvniecības informācijas sistēmā apliecina atbilstību šajā apakšpunktā ietvertajai prasībai;

105.² 2. **būvkonstrukciju daļai, ja būvuzraudzību** šīs daļas būvdarbiem **veic** šo noteikumu 121., 123. un 123.1 punktā noteiktajā kārtībā norīkots vai iecelts **atbilstošās jomas būvspeciālists** (būvuzraugs).

Būvniecības valsts
kontroles birojs

25.03.2025. grozījumi MK 19.08.2014.noteikumos Nr.500 «Vispārīgie būvnoteikumi»

Video filmēšana

135.¹ Būvinspektors objekta pārbaudes procesa fiksēšanai **ir tiesīgs veikt videofiksāciju**, izmantojot videokameru (ar skaņu un video). Videofiksāciju neveic kritiskajā infrastruktūrā, ārvalstu vēstniecībās vai citos objektos atbilstoši normatīvajiem aktiem. Videofiksācijas ierakstu glabā vienu mēnesi no ieraksta izdarīšanas brīža. Ja par pārbaudi saņemta sūdzība, kuras izvērtēšanai nepieciešams videofiksācijas ieraksts, minēto ierakstu pievieno sūdzības izskatīšanas lietai.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

25.03.2025. grozījumi MK 19.08.2014.noteikumos Nr.500 «Vispārīgie būvnoteikumi»

Paskaidrojuma raksts - Būvatļauja

185. Būvvalde vai institūcija, kura pilda būvvaldes funkcijas, ir tiesīga atbilstoši būvniecības ierosinātāja lūgumam **izdot būvatļauju** arī tādiem būvdarbiem, kuru veikšanai **ir nepieciešams paskaidrojuma raksts**.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Grozījumi MK 02.09.2014.noteikumos Nr.529 «Ēku būvnoteikumi»

Rūpnieciski ražota ēka

- 1.¹⁷. rūpnieciski ražota ēka – ēka, kas izgatavota ražošanas procesa ietvaros atbilstoši ražotāja būvspeciālista izstrādātajai rūpnieciski ražotas ēkas tehniskajai pasei;
- 1.¹⁸. rūpnieciski ražotas ēkas ražotājs – jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ražo rūpnieciski ražotas ēkas un ir ieviesusi ražošanas procesa kvalitātes pārvaldības sistēmu;
- 1.¹⁹. tehniskā pase – rūpnieciski ražotas ēkas būvprojekta daļa, kuru izstrādā rūpnieciski ražotas ēkas ražotājs.
- 7.² Paskaidrojuma rakstu izmanto, ja paredzēta:
- 7.²10. otrās grupas rūpnieciski ražotas dzīvojamās ēkas ar kopējo platību, kas nepārsniedz 200 m², jauna būvniecība vai novietošana;

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Grozījumi MK 02.09.2014.noteikumos Nr.529 «Ēku būvnoteikumi»

Veikto būvdarbu pieņemšanas akts, KPP

125.¹ Par būves **nesošo konstrukciju būvniecību** ir sagatavojams veikto būvdarbu pieņemšanas akts (11.1 pielikums). **Būvniecības ierosinātājs un galvenais būvdarbu veicējs** pirms būvdarbu uzsākšanas **vienojas**, par kādiem papildus veiktajiem būvdarbiem ir sagatavojams veikto būvdarbu pieņemšanas akts. Veikto būvdarbu pieņemšanas aktu sarakstu pievieno būvdarbu žurnālam. Veikto būvdarbu pieņemšanas aktu sarakstu būvdarbu laikā var grozīt, pusēm par to vienojoties.

125.² Būvuzraugs **būvuzraudzības plānā norāda**, kādus papildu **ikdienas darbus kontrolēs** un, ja nepieciešams, veiks atbilstošu apstiprinājumu būvdarbu žurnālā. Šo noteikumu 125.¹ punktā minētā veikto būvdarbu pieņemšanas akta, ugunsdrošībai nozīmīgas inženiertehniskās sistēmas pieņemšanas akta un ikdienas darbu kontroles apstiprinājumu vai ierakstu par konstatētajām neatbilstībām būvuzraugs **veic piecu darbdienu laikā**. Ja apstiprinājums vai ieraksts par konstatētajām neatbilstībām netiek veikts minētajā termiņā, uzskatāms, ka apstiprinājums ir veikts.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Grozījumi MK 02.09.2014.noteikumos Nr.529 «Ēku būvnoteikumi»

Mazēkas būvniecība

7. Būvniecības ieceres dokumenti **nav nepieciešami**:

7.3. pirmās grupas ēkas vai tās daļas (izņemot kultūras pieminekļus – ēkas) būvdarbiem:

7.3.4. **mazēkas** (transporta pieturu nojumes, citas iepriekš neklasificētas ēkas, tai skaitā palīgēkas) jaunai būvniecībai, novietošanai vai nojaukšanai **ārpus pilsētas, izņemot būvniecību valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu teritorijās;**

7.3.5. mazēkas (citas iepriekš neklasificētas ēkas, tai skaitā palīgēkas) jaunai būvniecībai, novietošanai vai nojaukšanai **pilsētā uz tāda zemes gabala, kurā ir atļauta viena vai divu dzīvokļu dzīvojamās ēkas būvniecība, izņemot būvniecību valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu teritorijās;**

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Grozījumi MK 02.09.2014.noteikumos Nr.529 «Ēku būvnoteikumi»

Mazēkas būvniecība

7.⁶ Ja persona vēlas datus par mazēku reģistrēt Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā un **ierakstīt zemesgrāmatā**, šādai būvniecībai **piemēro paziņojumu par būvniecību**.

7.⁷ Būvniecības iecerēm, kas tiek realizētas bez būvniecības ieceres dokumentiem, saņemtos saskaņojumus pievieno Būvniecības informācijas sistēmā ekspluatācijas lietā, tiklīdz tas ir iespējams.

Stājas spēkā 01.01.2026.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Grozījumi MK 02.09.2014.noteikumos Nr.529 «Ēku būvnoteikumi»

Paziņojums par būvniecību (izmaiņas)

7.¹ Paziņojumu par būvniecību (1.¹ pielikums) izmanto, ja paredzēta:

7.¹ 4. **pirmās grupas dzīvojamās ēkas, palīgēkas vai lauksaimniecības nedzīvojamās ēkas un mazēkas** jauna būvniecība vai novietošana, izņemot šo noteikumu 7. punktā minēto gadījumu un būvniecību valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu teritorijās;

7.¹ 6. **otrās grupas viena vai divu dzīvokļu dzīvojamās ēkas atjaunošana vai pārbūve, nemainot būvapjomu vai lietošanas veidu**, izņemot šo noteikumu 7. punktā minēto gadījumu un kultūras pieminekļus – ēkas.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Grozījumi MK 02.09.2014.noteikumos Nr.529 «Ēku būvnoteikumi»

Paskaidrojuma raksts (izmaiņas)

7.² Paskaidrojuma rakstu izmanto, ja paredzēta:

7.² 1. **pirmās grupas ēkas vai otrās grupas viena dzīvokļa dzīvojamās ēkas ar kopējo platību, kas nepārsniedz 200 m², palīgēkas vai lauksaimniecības nedzīvojamās ēkas jauna būvniecība vai novietošana**, izņemot šo noteikumu 7. un 7.¹ punktā minēto gadījumu; *(stājas spēkā 01.01.2026.)*

7.²10. **otrās grupas rūpnieciski ražotas dzīvojamās ēkas ar kopējo platību, kas nepārsniedz 200 m², jauna būvniecība vai novietošana;**

7.² 11. **otrās grupas viena vai divu dzīvokļu dzīvojamās ēkas, palīgēkas vai lauksaimniecības nedzīvojamās ēkas pārbūve**, nemainot lietošanas veidu un būves grupu uz augstāku būves grupu. *(stājas spēkā 01.01.2026.)*

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Grozījumi MK 02.09.2014.noteikumos Nr.529 «Ēku būvnoteikumi»

Būvētājs

107. Būvētājam būvdarbu veikšanai **nav nepieciešamas patstāvīgas prakses tiesības** arhitektūras vai būvniecības jomā, ja:

107.1. Būvniecības likuma 19.¹ panta trešajā daļā minētajos gadījumos;

107.2. veicot vienkāršotu atjaunošanu vai vienkāršotu pārbūvi, izņemot minētos būvdarbus publiskā ēkā vai publiskās ēkas daļā (telpu grupā).

(03.02.2026. redakcijā)

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Būvniecības likums

Būvētājs

19.¹ pants. Būvniecības ierosinātāja pienākumi un atbildība

(3) Būvniecības ierosinātājs var būt būvētājs, uzņemoties būvdarbu veicēja pienākumus un atbildību, ja viņš kā:

- 1) **fiziskā persona** būvē, novieto, pārbūvē, atjauno, konservē vai nojauc **pirmās grupas ēku vai otrās grupas viena vai divu dzīvokļu dzīvojamo ēku vai palīgēku ar kopējo platību līdz 400 kvadrātmetriem**, kā arī ārtelpas labiekārtojuma elementu, **pirmās grupas inženierbūvi** un šīm būvēm nepieciešamos piederumus **savas zemes vienības robežās un ceļu pievienojumus**;
- 2) **fiziskā vai juridiskā persona, kas veic lauksaimniecisko vai zivsaimniecisko darbību, vai kā kooperatīvā sabiedrība** būvē, novieto, pārbūvē, atjauno, konservē vai nojauc **lauksaimniecības nedzīvojamās pirmās vai otrās grupas ēkas vai palīgēkas, kuru apbūves laukums nav lielāks par 800 kvadrātmetriem**, kā arī ārtelpas labiekārtojuma elementus, **pirmās grupas inženierbūvi** un šīm būvēm nepieciešamos piederumus **savas zemes vienības robežās un ceļu pievienojumus**. Šajā punktā noteiktais apbūves laukuma ierobežojums neattiecas uz lauksaimniecības nedzīvojamās otrās grupas rūpnieciski ražotas ēkas būvdarbiem;
- 3) **ārvalsts bruņoto spēku vienība vai tās uzņēmējs**, kas saskaņā ar starptautisku līgumu uzturas Latvijas Republikā, vai Nacionālie bruņotie spēki Aizsardzības ministrijas valdījumā esošajos īpašumos būvē, novieto, pārbūvē, atjauno, konservē vai nojauc jebkuras būves un ārtelpas labiekārtojuma elementus.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Būvniecības likums

Var projektēt pats

ĒBN 12. Šo noteikumu **6.1.** apakšpunktā minētajos gadījumos būvniecības ierosinātājs pats var izstrādāt nepieciešamos būvniecības ieceres dokumentus **savai pirmās grupas dzīvojamai ēkai vai tās daļai, pirmās grupas vai otrās grupas palīgēkai vai lauksaimniecības nedzīvojamai ēkai**, kas nav augstāka par diviem stāviem un kuras apbūves laukums nav lielāks par 400 m² un būvtilpums – par 2000 m³.

22.2. šo noteikumu **7.¹2. apakšpunktā** minētajā gadījumā – otrās grupas viena dzīvokļa dzīvojamām ēkām – ēkas vai telpu grupas plānu, kurā parādītas veicamās izmaiņas, norādīta ēkas vai telpu grupas eksplikācija ar telpu augstumiem, konkrēta mezgla (ailas) konstruktīvais risinājums un izvērtējums par tā ietekmi uz ēkas kopējo stiprību un noturību un kuru izstrādājis un būvniecības informācijas sistēmā apstiprinājis būvspeciālists attiecīgajā projektēšanas jomas darbības sfērā, bet **pirmās grupas ēkām un otrās grupas palīgēkām vai lauksaimniecības nedzīvojamām ēkām** – plānu, kurā parādītas veicamās izmaiņas un **kuru var izstrādāt pats būvniecības ierosinātājs**, kā arī citu personu saskaņojumus, ja saskaņā ar normatīvajiem aktiem tādi nepieciešami;

22.3. šo noteikumu **7.¹ 3. un 7.¹ 4. apakšpunktā** minētajā gadījumā – situācijas plānu atbilstošā vizuāli uztveramā mērogā (M 1:250; M 1:500; M 1:1000), kurā norādīta nojaukamā ēka vai ēkas novietojums zemes gabalā un tā ārējie izmēri, un **kuru var izstrādāt pats būvniecības ierosinātājs**, kā arī citu personu saskaņojumus, ja saskaņā ar normatīvajiem aktiem tādi nepieciešami;

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Grozījumi MK 02.09.2014.noteikumos Nr.529 «Ēku būvnoteikumi»

Pārejas noteikumi – uzsākta procesa pabeigšana

239. Ja būvdarbu veikšanai līdz **2025. gada 31. decembrim** ir izdota būvatļauja vai akceptēts paskaidrojuma raksts un iesniegts paziņojums par būvniecību, tad šos būvdarbus **pabeidz atbilstoši uzsāktajam būvniecības procesa veidam.**

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Grozījumi MK 02.09.2014.noteikumos Nr.529 «Ēku būvnoteikumi»

Finansējuma izcelsme

~~93.² Ja būvniecības ierosinātājs ir fiziska persona, viņš, izpildot būvdarbu uzsākšanas nosacījumus, ietver būvniecības informācijas sistēmā **informāciju par būvdarbiem plānotā finansējuma izcelsmi.**~~

93.² (Svītrots ar MK 03.02.2026. noteikumiem Nr. 47)

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Grozījumi MK 09.05.2017. noteikumos Nr. 253 "Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi"

Būvniecības iecere nav nepieciešama (izmaiņas)

6.3.4. atsevišķu labiekārtojuma elementu (piemēram, soliņi, celiņi, vaļēja terase (kas nav saistīta ar ēku), medību torņi ar augstumu līdz 10 m, bērnu rotaļu ierīces, sporta aprīkojums, atsevišķas laternas un apgaismes ķermeņi, karogu masti ar augstumu līdz 12 m (ieskaitot), dārza kamīni, ielu norādes stabi, laipas, brīvi stāvošas atkritumu tvertnes, **virszemes vai pazemes rezervuāri ar ietilpību līdz 5 m³ (izņemot gadījumu, ja tie paredzēti bīstamu ķīmisko vielu uzglabāšanai)**, velosipēdu statīvi), žoga un pirmās grupas sporta laukuma (bez inženiertīkliem) būvdarbiem, kā arī kapavietas aprīkojuma (piemēram, kapavietā uzstādīta piemiņas zīme, piemineklis, soliņš, apmales, sēta) būvdarbiem;

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Grozījumi MK 09.05.2017. noteikumos Nr. 253 "Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi"

Paskaidrojuma raksts (izmaiņas)

6.²1. pirmās grupas inženierbūves (izņemot inženiertīklu pievadus) jaunai būvniecībai, novietošanai un pārbūvei (izņemot šo noteikumu 6.3.4. un 6.¹4. apakšpunktā minētos gadījumus) vai **otrās grupas rezervuāra ar būvtilpumu līdz 50 m³ jaunai būvniecībai, novietošanai un pārbūvei;**

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Būvniecības process un būves

ATBILDĪGAIS BŪVDARBU VADĪTĀJS – AIZVIETOTĀJS - VIETNIEKS

25-TA-1415 VBN grozījumi

95.¹ Atbildīgais būvdarbu vadītājs būvniecības informācijas sistēmā **var norādīt atbildīgā būvdarbu vadītāja vietnieku**. Atbildīgā būvdarbu vadītāja vietnieks ir būvspeciālists, kas sertificēts tajā pašā darbības jomā, kurā sertificēts atbildīgais būvdarbu vadītājs. Atbildīgais būvdarbu vadītājs un viņa vietnieks vienojas par pienākumu sadali, ko fiksē būvdarbu žurnālā. Atbildīgais būvdarbu vadītājs saglabā atbildību par būvdarbu vadību visā objektā, savukārt viņa vietnieks ir līdzatbildīgs par būvdarbu vadību. Atbildīgā būvdarbu vadītāja vietnieks, kas ir darba tiesiskajās attiecībās ar galveno būvdarbu veicēju, pēc saskaņošanas ar būvniecības ierosinātāju var aizvietot atbildīgo būvdarbu vadītāju tā prombūtnes laikā. Pieredze, kas iegūta, pildot atbildīgā būvdarbu vadītāja vietnieka pienākumus, pielīdzināma atbildīgā būvdarbu vadītāja pieredzei.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Būvniecības process un būves

Ko norādām būvniecības iecerē?

Uzsākot būvniecības procesu, kā arī būvniecības gaitā **identificējam būvniecības objektus**.

Speciālie būvnoteikumi nosaka, ka būvprojekta ģenerālplānā norāda projektējamās būves.

Piemēram, Ēku būvnoteikumi:

71.1.5. ģenerālplāns, kurā norādīta **projektējamo būvju eksplikācija** ar kadastra apzīmējumu (ja tāds ir piešķirts), galveno lietošanas veidu un apbūves rādītājiem (piemēram, apbūves laukums, būvtilpums), kā arī galvenie apbūvi raksturojošie parametri (piemēram, apbūves blīvums, apbūves intensitāte, brīvās zaļās teritorijas rādītājs, apbūves augstums);

Būvprojekta ģenerālplānā norādītās būves tiek iekļautas būvniecības ieceres dokumentā un tālāk būvniecības atļaujā, aktā par būves pieņemšanu ekspluatācijā.

Būvniecības iecerē **norādam visas projektējamās būves, nenorādam pagaidu būves, sezonas būves, labiekārtojuma elementus, būves piederumus un atsevišķi stāvošas iekārtas.**

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Būvniecības process un būves

Ko norādām būvniecības iecerē?

Jāņem vērā būvniecības normatīvajos aktos noteiktie **izņēmumi** atsevišķiem labiekārtojuma elementiem un iekārtām, kuru būvniecībai ir **piemērojams būvniecības process**.

Piemēram,

- **karoga masta būvdarbiem** (izņemot atjaunošanu), ja masta augstums pārsniedz 12 m;
- **reklāmas un informācijas stendu** būvniecībai, ja stenda augstums pārsniedz 6 m;
- **elektronisko sakaru iekārtas, antenas**.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Būvniecības process un būves

Kas ir būve?

Būvniecības likuma 1.pants nosaka:

3) **būve** — būvdarbu rezultātā radusies ar zemi vai gultni saistīta ķermeniska lieta (ēka vai inženierbūve), kurai **ir nosakāms būves lietošanas veids**;

11. pants. Būvju iedalījums un ārtelpas labiekārtojuma elements

(1) **Būves iedala ēkās un inženierbūvēs**. Būvju detalizētāku iedalījumu nosaka:

1) pa grupām — vispārīgie būvnoteikumi;

2) pēc lietošanas veida — normatīvie akti par būvju klasifikāciju.

(2) **Ēka ir** atsevišķi lietojama apjunta vai segta būve, kura atbilst šādām pazīmēm:

1) tajā var ieiet cilvēks, un tās iekštelpas lielākais augstums ir vismaz 1,6 metri;

2) tā ir piemērota cilvēku vai dzīvnieku patvērumam vai priekšmetu turēšanai;

3) tai **ir nosakāms ēkas lietošanas veids** atbilstoši normatīvajiem aktiem par būvju klasifikāciju.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Būvniecības process un būves

Kas ir būve?

(3) **Inženierbūve** ir būve, kura neatbilst kādai no šā panta otrajā daļā noteiktajām ēkas pazīmēm un kurai **inženierbūves lietošanas veids** ir nosakāms atbilstoši normatīvajiem aktiem par būvju klasifikāciju.

*Jāņem vērā izņēmums attiecībā uz būvēm ar GLV 1252 Noliktavas, rezervuāri, bunkuri un silosi, kuras **ir inženierbūves** ar iepriekš minēto klasifikācijas kodu.*

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Būvniecības process un būves

Kas ir labiekārtojuma elements?

BL (4) **Ārtelpas labiekārtojuma elements** ir ainavas un pilsētvides dizaina elements (tai skaitā mazā arhitektūras forma) un cita ar zemi vai gultni saistīta ķermeniska lieta, kura radusies būvdarbu rezultātā un kurai nav nosakāms būves lietošanas veids atbilstoši normatīvajiem aktiem par būvju klasifikāciju. Ārtelpas labiekārtojuma elementa būvniecībai piemēro citu, atsevišķi neklasificētu inženierbūvju būvniecības procesu, izņemot būvnoteikumos noteiktos gadījumus.

MK noteikumi Nr. 253 «**Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi**» nosaka:

6.3.4. atsevišķu labiekārtojuma elementu (piemēram, soliņi, celiņi, vaļēja terase (kas nav saistīta ar ēku), medību torņi ar augstumu līdz 10 m, bērnu rotaļu ierīces, sporta aprīkojums, atsevišķas laternas un apgaismes ķermeņi, karogu masti ar augstumu līdz 12 m (ieskaitot), dārza kamīni, ielu norādes stabi, laipas, brīvi stāvošas atkritumu tvertnes, virszemes vai pazemes rezervuāri ar ietilpību līdz 5 m³ (izņemot gadījumu, ja tie paredzēti bīstamu ķīmisko vielu uzglabāšanai), velosipēdu statīvi), žoga un pirmās grupas sporta laukuma (bez inženiertīkliem) būvdarbiem, kā arī kapavietas aprīkojuma (piemēram, kapavietā uzstādīta piemiņas zīme, piemineklis, soliņš, apmales, sēta) būvdarbiem;

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Būvniecības process un būves

Kas ir būves piederums?

MK noteikumi Nr. 253 «**Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi**» nosaka:

6.3.1. iekšējo inženiertīklu (**būves piederums**, kas sastāv no cauruļvadiem, kabeļiem, vadiem, aprīkojuma, iekārtām un ierīcēm un paredzēts elektroenerģijas, siltumenerģijas, gāzes, ūdens un citu resursu pārvadei vai sadalei) būvdarbiem (izņemot šo noteikumu 6.¹ 1. apakšpunktā minētos gadījumus), ja tie atbilst šo noteikumu 6.⁵ punktā minētajiem nosacījumiem;

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Būvniecības process un būves

Būves profils BIS

Katrai būvniecības lietā identificētai būvei tiek uzturēts **būves profils** ar būves datu etalona versiju. **Būves dati būvniecības procesa laikā var mainīties.**

Būves profila **etalonversija** atspoguļo būvprojekta būvju datus.

Būvniecības procesa noslēguma fāzē, veicot izpilddokumentācijas sagatavošanu, iespējams tiek fiksētas novirzes no būvprojekta, par kurām tālāk lemj būvvalde.

Aliecinājumā par būves gatavību ekspluatācijai norādītie būves profila dati **nemaina** būves datu **etalonversiju**, tiek **iekļauti aktā** par būves pieņemšanu ekspluatācijā un atspoguļo faktisko situāciju.

Šie būves profila dati tiek padoti Valsts zemes dienestam **kadastra informācijas aktualizēšanai**.

Būvniecības valsts
kontroles birojs

Būvniecības process un būves

Mērnika darba vieta BIS

Būvniecības informācijas sistēmā darbojas mērnika darba vieta, kas ļauj būvniecības lietā ievietot veiktos izpildmērījumus.

Ievietojot izpildmērījumu, mērniks veic atzīmi par būves faktisko novirzi attiecībā pret būvprojektu, kuras izvērtēšana paliek būvvaldes kompetencē.

*Jāņem vērā, ka šobrīd ir mērniki, kuri neizmanto BIS funkcionalitāti.
Šajā gadījumā izpildmērījumu aprites process norit kā līdz šim.*

Labā prakse

Objekta projektēšanas un būvdarbu veikšanas gaitā ir jāievēro pamatprincipi:

Objektam izveido galvenās piesaistes – koordinātes, kuras tiek izmantotas visās objekta būvdarbu stadijās.

Objekta izpilduzmērījumi tiek veikti noteiktajām piesaistēm, parasti tās ir būvasis.

Izpildmērījumā norāda būves piesaistes projekta un izpilduzmērījuma izmērus.

Pielaides ir pieļaujamas tikai saskaņā ar normatīvos noteikto.

Būvniecības valsts kontroles birojs

PALDIES PAR UZMANĪBU!

maris.demme@bvkb.gov.lv